

MAGYARORSZÁG A SZÉGYENPADON

Magyarország-kép a német médiákban

„Hol van az a nyár, hol a régi szerelem...?” – dudolhatnánk mottóként az alábbiakhoz az egykor népszerű dalt, amely előbb Vámosi János és Zárai Márta, utóbb pedig Latinovits Zoltán és Ruttкаи Éva közös előadásában vált feledhetetlen slágerre. És vajon hol van az a szívét melengetően szép Magyarország-kép, amelyet a német médiák festettek kies hazánkról a rendszerváltás tágabb időszakában, elismerve és megköszönve a magyarok közreműködését a határok megnyitására, a szovjet szövetségi rendszer felbomlásában és a német egyesítésben? Ami akkor úgy hangzott: „Danke, Ungarn!”, ma így hangzik: „Ungarn? Nein, danke!”. Nem jó ma nemzetközi konferenciák résztvevőjeként Magyarországnak lenni, mert a pulpitusról szólók Magyarországot rendre negatív példaként emlegetik. Magyarország ugyanis bűnbe esett, akárcsak Ausztria 2000 februárjában, amikor a néppárti Wolfgang Schüssel a politikai karanténba szorított Osztrák Szabadság Párttal, Jörg Haider pártjával alakított koalíciós kormányt. Ausztria akkori fogalmazás szerint „rosszul választott”, ahogy Magyarország is 2010-ben. Európa liberálisai rögtön ördögöt, tömjént, de legfőképp szankciókat követeltek, ahogy a Fidesz-KDNP kormányra lépésekor is, de már a választási kampány során jóelőre feltették a demokráciát, és hisztériázták a közvéleményt.

Nehezen feledhető élményem marad, amikor az Orbán-kormány hivatalba lépése után néhány hónappal azzal hívtak a Külügyminisztériumba, tartsak előadást egy német, osztrák és svájci újságírócsoportnak a cigányság helyzetéről. Megdöbbenésemre abban a hitben érkeztek Budapestre, hogy – nem tréfálok – élőben tanulmányozhatják a fasizmust, látják masírozni a Magyar Gárdát, amint éppen cigány-pogromra készül. Miután Balog Zoltán (akkor még) államtitkár és Pröhle Gergely helyettes államtitkár is hosszasan taglalta előttük a rászoruló integrációjával kapcsolatos magyar igyekezetet, egyesek némileg csalódottan, mások hitetlenkedve, ismét mások – amennyire tudósításaikból utólag leszűrhető – szakmai önbizalmukban megrendülve indultak haza.

Ha az alábbiakban a vezető német médiák híradásait követve szemügyre vesszük Magyarország megítélését a 2010 és 2015 közötti időszakban, akkor felfigyelhetünk a német médiavilág hanyatlására is, amely nem is oly régen még a pontos, elemző, tárgyilagos és elfogulatlan újságírás mintapéldája volt. Ezzel szemben ma a különféle elvi alapokat magukénak valló mértékadó orgánomok boldogan bújnak össze a neoliberais klisék malaclopjához köpönyege alatt, miközben a hírközlést beletolják a minősítő vélemény-újságírásba, az örvendéses eseményeket pedig belefojtják a fanyalgás keserű szöszába. Önképük szerint konzervatív, liberális, zöld és baloldali véleményformálók ugyanazt hangsúlyozzák: Magyarország nem Európa-konform, veszélyt jelent az európai értékekre. Tudósításaik szinte szó szerint visszhangozzák a magyar liberálisok odahaza is hangoztatott véleményét, gondosan kerülve a mélyebb szerkezeti és funkcionális elemzést. Egészen a közelmúltig szépen egybesimult – hogy csak a legfontosabbakat említsük – a Die Zeit, a Die Welt, a Frankfurter Allgemeine Zeitung, a Süddeutsche Zeitung, a Spiegel, a Stern, a Focus, sőt a Handelsblatt álláspont-

ja: „Orbán saját autoriter államát építi”. A Spiegel 2012-ben a kormány féldős mérlegét megvonva sötét képet festett, amikor közelgő pénzügyi összeomlásról és külpolitikai elszigeteltségről beszélt. A Handelsblatt 2014 novemberében úgy vélte, „Orbán, a jobboldali populista Fidesz vezetője ... Putyin orosz elnök egyik utolsó szövetségese”. A Stern egyik 2015. szeptemberi tudósítása szerint „... Magyarország miniszterelnöke tetszése szerint változtatgatja az alkotmányt és elnyomja a sajtót. A rendőrség erőszakot alkalmaz a menekültekkel szemben. Mindez összeegyeztethetetlen az európai értékekkel... Az országot ki kell zárni az EU-ból”. A Focus és a ZDF Heute Journal 2015. szeptemberi tudósításában, amely Jean Asselborn luxemburgi külügyminisztert szólaltatta meg, egyenlőségjel került a magyar miniszterelnök és az észak-koreai diktátor Kim Dzsong Il közé.

Ez a – Thilo Sarrazin kifejezésével – értékterrorra épülő egyöntetű és részvélen elutasítás, amely csak 2015 végére, a menekültkérdés németországi kiéleződésével látszott enyhülni kicsit, annál is hatékonyabb lehetett, mivel az uniós médiakörös kottáját követi, az eltérő véleményeket pedig szélsőjobboldaliként skatulyázza be. Az EU régi államainak polgárai, köztük a németek még Udo Ulfkotte és Boris Kálnoky leleplező megszólalásai után is hitelt hitték, hogy médiák objektív tájékoztatást nyújtanak. Hitték azt is, hogy a kelet-európai új tagállamokban tovább él a homo sovjeticus, akit rá kell nevelni, szükség esetén rá kell szorítani a demokratikus értékek tisztelésére. Az átlagos hírfogyasztónak aligha tűnik fel, hogy ideológiai konstrukciók, megtervezett és jól bejáratott asszociációs láncok útvesztőjében tévelyeg. Ha körülötte szinte mindenki ezt teszi, miért is zavartatná magát olyan szempontokkal, mint az ésszerűség vagy ellenőrizhetőség?

Vessünk egy pillantást a Magyarországgal szembeni bírálatok súlypontjaira és ezek ideológiai konnotációira. A magyar miniszterelnök a német médiákban, ahogy a magyar ellenzéki orgánomokban is, autoriter személyiségként jelenik meg. A Frankfurt-Iskola teoretikusaitól származó, de tudományos célokra használhatatlan „autoriter személyiség” fogalma azonban német környezetben súlyosan negatív toposz, amely egyfajta pszichopátiára, lelki tünet-együttesre utal, magában foglalja a tradicionalista, szabadságellenes, bigottan vallásos, szélsőjobboldali, nacionalista, populista, horribile dictu diktatórikus hajlamokat. Ha pedig ilyen a vezető, milyen is lehetne kormánya? Ha pedig ilyen a vezető, milyen is lehetne kormánya? Ha pedig ilyen a vezető, milyen is lehetne kormánya? Ha pedig ilyen a vezető, milyen is lehetne kormánya?

A kétharmados parlamenti többség ilyen helyzetben mi is lehetne más, mint olyan túlhatalom, amely figyelmen kívül hagyhatja a demokratikus szabályokat és nem konvencionális – értsd nem európai – módszerekkel lát neki ország átalakításának. Mi sem jön inkább kapóra ennek bizonyítására, mint a – formailag a kommunista diktatúra idejéből származó 1949. évi alkotmány helyébe lépő – új magyar alaptörvény, amely értékkonzervatív jellegéből adódóan a neoliberais krédóval ellentétes alapokon nyugszik. A történelem végének neokon elképzelésével szemben a történelmi folytonosságot és a hagyományos jelképek

fontosságát, a kártékonynak nyilvánított nemzetállam kiküszöbölésével szemben a nemzeti egységet, a genderizmus ellenében a hagyományos család értékét hangsúlyozza, és – ó, borzalom – Istenre hivatkozik. Az új alkotmányra zúduló haragos hangok között alig hallatszik a neves német alkotmányjogász Rupert Scholz ama véleménye, hogy a magyar alaptörvény „objektív kritériumok szerint modern, sok pontjában kifejezetten mintaszerű alkotmány”. További közjogi kifogásként merült fel, hogy az alkotmány népszavazás nélkül lépett hatályba, valamint az is, hogy a parlament korlátozta az Alkotmánybíróság jogkörét. A kormány szemérettel, hogy igyekszik kiiktatni a fékek és ellensúlyok rendszerét, és az új választási törvénnyel bebetonozni saját hatalmát.

Az antidemokratikus autoriter államépítés vádjából logikusan következett a szemrehányás, hogy az Orbán-kormány igyekszik felszámolni vagy maga alá gyúrni a független intézményeket, főként az igazságszolgáltatást, a médiákat és a civil öntevékenységet, emellett egyfajta „Kulturkampff” keretében nacionalista irányba terelni a közkultúrát, benne a történelmi emlékezetpolitikát. A vádaskodáshoz érvert szolgáltatott a Klubrádió körüli áldatlan huzavona, az MTV átalakítása, egyes új társadalomtudományi intézetek és emlékművek körül fellángolt, antiszemitizmus-vádakkal gazdagon fűszerezett politikai botránykeltés, valamint az ún. Norvég Alapból finanszírozott civil szervezetek körüli hercehurca.

A gazdaságpolitika kapcsán oligarchikus struktúrák, klientúrák és kegyenc-csoportok építésének, az urambátyám világ feltámasztásának vádja fogalmazódott meg. Ezért a legtöbb híradásban, még a gazdasági szak-sajtóban is, Magyarország javuló mérőszámai ellenére kockázatos vagy ellenjavallt befektetési területként jelenik meg, ahol rendszerelvvé vált a korrupció, a közbeszerzések szabályainak kijátszása, hiányzik a jogbiztonság, a kormányzat erőszakosan beavatkozik a piaci viszonyokba, gazdasági szereplőket önkényesen hoz előnyös vagy hátrányos helyzetbe, üldözi a nemzetközi vállalkozásokat és bankokat, maga pedig az ellenséges Oroszországgal köt átláthatatlan energiapiari alkut. Példaként szolgált a magán nyugdíjpénztárak vagyonának – egyébként szükségzerű - átcsoportosítása az állami nyugdíjrendszerbe, a bankok és multinacionális kereskedelmi vállalatok bevonása a közteherviselésbe adóterhek növelésével és a dohánykereskedelem átszervezése.

Külpolitikai téren az Orbán-kormány által az ukrajnai konfliktusban tanúsított távollégtartó magatartás váltotta ki a német politika neheztelését, amely a színpalán mögött maga is kétszínű játékot folytatott. Végül a mereven jogkövető és a német állásponttal kifejezetten ellentétes orbáni menekültpolitika, a - figyelemmel az ENSZ és EU menekültügyi elveire legalábbis - aggályos büntetőjogi szabályozás, a műszaki határzár, valamint a menekültkvóták rendszerének határozott elutasítása nyújtott ürügyet a magyar kormánnyal szemben emberjogi aggályok goromba megfogalmazására. Ezekhez a bírálatokhoz gyűnyanyagot szolgáltatott sok valóságos és manipulált médiahír, amelyek a magyar hatóságok és magánszemélyek, például a migránsokat rugdosó újságírók, menekülők-

kel szembeni embertelenségét volt hivatva szemléltetni minél szélesebb körben.

Nem lennének tárgyilagosak, ha elhallgatnánk, hogy az Orbán-kabinet nem volt képes az európai és német nyilvánosságban elég hatékonyan védekezni a kettős mércén alapuló rosszindulatú értékelések ellen, maga is kínált támadási felületeket, és belebocsátkozott megjelölhetetlen vagy kilátástalan kimenetelű mérkőzésekbe is. Bár a reformok érdeksérelmekkel jártak, mégsem adott okot arra a gyűlölettel telt hangra, amely gyakran a megszólaló saját természetét leplezte le. Így például Christian Bommarius a Berliner Zeitung 2015. december 2-i számában megjelent „Az európai értékek sírba tétele” című írásában: „Magyarországon az emberi jogokat, legyen szó menekültek vagy hajléktalanok jogairól, lábbal tiporják, a jogállamon csak gúnyolódnak; Lengyelországot paranoid nacionalisták kormányozzák, akik a jogállamiságot összeesküvésnek vélik. Magyarország és Lengyelország felől nagyobb veszély fenyegeti Európát, mint az Iszlám Állam gyilkos bandái”.

Nos, a muszlim terroristák párizsi mészárlásai és a bevándorlók Kölnben lefolyt randalírozása tükrében könnyű megítélni, mennyit érnek ezek a mondatok. Mene, tekel, ufarszin.*

DR. PÓCZIK SZILVESZTER (Budapest)

BÉCSI NAPLÓ

AZ AUSZTRIAI MAGYAROK LAPJA

Kiadja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége

Levelezési cím: A-1011 Wien, Postfach 358.
Web: www.kozpontiszovetseg.at
www.becsinaplo.eu

Tel./Fax: 00 43 1 532 60 49

E-mail: becsi-naplo@aon.at

Zweimonatsblatt der Ungarn in Österreich.

Eigentümer, Herausgeber, Hersteller und Verleger: Zentralverband Herangerheuer Vereine u. Organisationen in Österreich.
A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/1/8.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

Bodzsóni István (Szabadka), Borbándi Gyula † (Budapest), Czellar Judit (Genf), Gömöri György (London), Kovács István (Budapest), Kovácsné Németh Mária (Győr), Kő András (Budapest), K. Lengyel Zoltán (München), Martos Péter (Bécs), Papp László (New York), Piri Zoltán † (Utrecht), Pomogáts Béla (Budapest), Sárközi Máttyás (London), Szabó A. Ferenc † (Budapest), Szakály Sándor (Budapest), Zakar Péter (Szeged).

SZERKESZTŐSÉG:

Benyák Mária, Böröndi Lajos, S. Csoma János, Deák Ernő (főszerkesztő), Fetes Kata, Kántás János, Radics Éva, Rumpler Diána, Varga Sándor.

GRAFIKAI SZERKESZTŐ: Uzsák Zoltán
GAZDASÁGI INTÉZŐ: Deák Sonja

BANKKONTO: 004-46793, BLZ: 20111, Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG., Hauptanstalt A-1010 Wien, Graben 21.

IBAN: AT5720110000446793 • BIC: GIBAATWW

ELŐFIZETÉS egy évre: Ausztriában 15,- Euro, Magyarországon 3000,- Ft, Nyugat-Európában 20,- Euro, vagy annak megfelelő összeg, tengerentúl 25,- Euronak megfelelő összeg, Szlovákiában egyes számok eladási ára: 1,50 Euro.

TERJESZTŐINK:

Amerikában: Andrew ReKay, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

E-mail, az újság számára: BecsiNaplo@yahoo.com
Bankátutalás: Hungarian Freedom Fighters Inc. San Francisco Area Chapter, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

Angliában: Hungarian Book Agency, P.O.B 1956, Durham DH1 2GA.

Hollandiában: Kónya Melinda, Boerhaaveplein 124, 2343 LX Oegstgeest, 00-31-71-5154287. E-mail: melindakonya@hetnet.nl

Kanadában: Pannonia Books Ltd., 472 Bloor St. W. 2nd floor, Toronto, Ontario M5S 1X8.

Magyarországon: Librotrade Kft., H-1656, P. O. B. 126, H-1173, Budapest, Pesti út 237. Bank folyószám: KHB Rt. 10402166-21638181-00000000.

Németországban: Dr. Klement Kornél, BUOD, Ringstrasse 16, D-63128 Dietzenbach

Svájcban: Judit Czellar 13, Croix-du-Levant, CH-1220 Genève, e-mail: czellarjud@hotmail.com, 0227970854 – Postfinance, Julianna Judit Czellar, Compté: 12-165459-6, IBAN: CH13 0900 0000 1216 5459 6

Svédországban: Szöllősi Antal, S-127 24 Skärholmen, Box 176. PlusGiro: 756987-4.

Szlovákiában: Benyák Mária, SK-821 01 Bratislava, Datelínova ul. 9, e-mail: marcsa@live.com
Bankszámla: SLSP 0170127485/0900.

Névvel vagy betűjellel megjelent cikkekért szerzőik felelnek és nem feltétlenül fejezik ki a szerkesztőség véleményét. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Druck: Monocopy Bt.

H-9200 Mosonmagyaróvár, Juhar u. 16.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc pesterzsébeti eseményei

A forradalom és szabadságharc fővárosi eseményeinek feltárásában és megírásában alapvető jelentőségű Eörsi László munkássága. Nevéhez fűződik a forradalom és szabadságharc soroksári eseményeinek tavalaj megjelent feldolgozása. Ezt követte az idei évfordulóra megjelent könyve: A pesterzsébeti ellenállás, 1956.

Eörsi László korábbi munkáinak igényes szakmai színvonala jellemzi ezt a kötetet is. Mint mindig, most is a levéltári forrásoknak, mindenekelőtt a perek sok száz oldalát kitevő anyagának biztosít el-sőbbbséget. Sok éves forráskritikai múlttal a szerző e könyvében is bebizonyítja, hogy ezek a források a maguk korlátai között hiteles részleteket tartalmaznak, sőt valóságtartalmuk olykor lényegesen meghaladja a több évtizedes késéssel megfogalmazott személyes emlékezéseket.

A töle megszokott alaposággal és aprólékossággal nézte át nem csupán a kötet tárgyát képező pesterzsébeti fegyveres ellenállás, hanem a forradalmi folyamat dokumentumait is.

A kötet tartalmi felépítésének jellegzetessége az 1956-ban egységes, ma két önálló kerület, Pesterzsébet és Soroksár közös eseménytörténetének bemutatása. Ide sorolható a kiskunhalasi lövészrezzdel vívott október 26-i harc valamint a jutadombi siker a szovjet-volt ÁVH-s oszlop fölött november 4-én, politikai szinten pedig a XX. kerületi önszerveződés bemutatása, az Ideiglenes Nemzeti Tanács illetve a XX. kerületi Forradalmi Ifjúsági Szövetség tevékenysége és legfontosabb dokumentumainak elemzése. Ezek a tavalaj megjelent soroksári kötetből áttemelt a pest-

erzsébeti adatokkal, dokumentumokkal kitesztve most alkotják a pesterzsébeti események szintézisét.

A szerző megszokott módszere most is hiteles eredményre vezet: a levéltári forrásokot mondatról mondatra elemezve rakja össze napról napra, óráról órára a pesterzsébeti fegyveres ellenállás történetét. Könyvében elsősorban a helyiekről, a pesterzsébeti felkelőkről, nemzetőrökről ír, akik közös főparancsnokság alatt, több nemzetőr csoportban tevékenykedtek Pesterzsébet különböző pontjain, elsősorban a központi részén. A pesterzsébeti nemzetőrség vezetésével a kerületben jól ismert, még a ma is köztiszteltben álló Oltványi Lászlót bízták meg, ő lett a kerületi főparancsnok. Oltványi nagyszerű szervezőnek bizonyult. ÁVH-sok, kommunisták nem kerülhettek be, volt politikai foglyok – mint maga Oltványi is – minden szinten mérvadó feladatot kaptak.

A pesterzsébeti nemzetőrség harcára vonatkozó adatokkal kitesztett a korábban rajzolt kép a Jutadombon november 5-10. között folytatott harcokról. Egészében új kutatásra alapozott új eredmény a szovjet csapatok elleni Pesterzsébet más részein folytatott harcok leírása. Ezekben a fenti öt nap alatt 13 név szerint felsorolt és több más szovjet katona esett el, tehát legalább annyi, esetleg több, mint a Jutadombnál (ott legalább 16 fő).

A könyv második részében 67 résztvevő arcképes életrajza következik. Csak olyanoké, akiket levéltári források említenek, és az életrajz összeállításához elegendő adat áll rendelkezésre. 38 főről, akikről ma még keveset tudunk. Eörsi László arcképcsarnokot állított össze.

A forrás- és a hivatkozásjegyzék után a Függelék ismerteti a levéltári forrásokban szereplő forradalmárokat legfőbb személyes adatait, a későbbi megtorlást elszennedők pertáblázatait, valamint a harcok áldozatainak névsorát.

Mértékadó, szakmailag megalapozott és izgalmas könyvvel gazdagodott 1956 történetírása.

Eörsi László: A pesterzsébeti fegyveres ellenállás, 1956. 1956-os Intézet Alapítvány – Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára Budapest, 2015. 231 old.

MAROSSY ENDRE

OFFENLEGUNG

Az 1982-ben életbe lépett osztrák sajtótörvény értelmében az alábbi nyilatkozatot tesszük közzé:
Offenlegung gemäß § 25 des Mediengesetzes:
Medieninhaber: Zentralverband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich,
A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/1/8.
Unternehmensgegenstand: Interessenvertretung der Österreicher ungarischer Sprach- und Kulturzugehörigkeit.
Vorstand: Mag. József Hollós (Präsident),
László Albert (Generalsekretär),
Dr. Andrea Seidler (Kassier).
Beteiligung: 100 %
Grundlegende Richtung: Pluralistisch - demokratische Meinungsbildung der Ungarn, Wahrung einer mit Österreich verbundenen Identität des Volkstums.